

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 309/09-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. októbra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť S. Š., N. D., zastúpeného advokátom Mgr. V. P., N. M. n. V., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odboru Západ, Trnava, v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-55/BOK-Z-2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S. Š. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie a rozhodnutie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. augusta 2009 doručená sťažnosť S. Š., N. D. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. V. P., N. M. n. V., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Prezídia Policajného zboru,

Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odboru Západ, Trnava (ďalej aj „vyšetrovateľ“) v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-55/BOK-Z-2006.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že uznesením vyšetrovateľa ČVS: PPZ-124/BOK-Z-2008 z 3. septembra 2007 bolo voči nemu vznesené obvinenie pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 a iné.

Vyšetrovateľ v predmetnej veci nariadil na 29. apríl 2009 o 15.00 h vykonanie procesného úkonu – výsluchu R. H. (osoba, ktorej prokurátor dočasne odložil vznesenie obvinenia) v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Ž. O mieste a čase konania uvedeného procesného úkonu boli riadne a včas upovedomení aj všetci obhajcovia obvinených.

Obhajca sťažovateľa sa na miesto výsluchu uvedeného svedka dostavil o 14.45 h, pričom zistil, že *„Pravdepodobne cca od 14.30 hod. bola dozorujúca prokurátorka JUDr. M. P. s vyšetrovateľom pplk. Ing. A. A. prítomná vo výsluchovej miestnosti spolu s R. H. a kládli mu otázky, a to všetko bez prítomnosti obhajcu sťažovateľa, ostatných obhajcov obvinených ako aj obhajkyne vypočúvaného – R. H. (JUDr. M. B.). Teda výsluch sa de facto začal nie o 15.00 hod ako bolo uvedené v predvolaní, ale už skôr, pravdepodobne cca o 14.30 hod., a to neformálnym rozhovorom medzi vypočúvaným R. H. (mimochodom korunným svedkom vo veci, ktorému bolo vyšetrovateľom so súhlasom prokurátora dočasne odložené vznesenie obvinenia v tejto istej trestnej veci!).“*

Aj keď R. H. v predmetnej veci viackrát odmietol vypovedať, prekvapujúco pár dní po výsluchu konanom 29. apríla 2009 zaslal vyšetrovateľovi list, v ktorom požiadal o možnosť vypovedať.

Podľa sťažovateľa vyšetrovateľ a dozorujúca prokurátorka Krajskej prokuratúry v Trenčíne (ďalej len „dozorujúca prokurátorka“) *„nemali právo začať vopred ohlásený úkon prípravného konania skôr ako bolo určené v predvolaní / upovedomení resp. nemali právo bez prítomnosti obhajcov mať pred výsluchom s vypočúvaným R. H. v tejto veci*

akýkoľvek kontakt (či už formálny alebo neformálny)“. Uvedeným konaním vyšetrovateľa a dozorujúcej prokurátorky pri realizácii úkonu prípravného konania, v dôsledku ktorého sa jeho obhajca „nemal možnosť sa ku skutočnostiam uvádzaných R. H. v časovom rozpätí cca od 14.30 hod do 15.00 hod. vôbec vyjadriť, resp. reagovať otázkami na jeho výpoveď“, došlo podľa sťažovateľa k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces a práva na obhajobu.

Sťažovateľ v tejto súvislosti podal 4. mája 2009 žiadosť o preskúmanie správnosti postupu vyšetrovateľa. Dozorujúca prokurátorka na jeho žiadosť odpovedala upovedomením sp. zn. 1 Kv 68/08 z 1. júla 2007 (doručené sťažovateľovi 8. júla 2007), v ktorom mu oznámila, že namietaným postupom vyšetrovateľa pri úkone konanom 29. apríla 2009 neboli sťažovateľove práva porušené žiadnym spôsobom. V uvedenom upovedomení sa podľa sťažovateľa dozorujúca prokurátorka „vôbec nezaoberala mnou namietanými skutočnosťami resp. okolnosťami, pre ktoré som považoval za nezákonné a pre ktoré som postup vyšetrovateľa napádal (t. j. konanie vyšetrovateľa do 15.00 hod, t. j. do príchodu obhajcov do vyšetrovacej miestnosti, neriešila čas, kedy bol vyšetrovateľ s vypočúvaným osamote atď.), ale zaoberala sa tým, či obhajcovia mohli počas výsluch klásť otázky, čo však nebolo predmetom mojej sťažnosti.

Rovnako namietam, že postup vyšetrovateľa a jeho zákonnosť pri úkone skúmala tá istá prokurátorka (t. j. JUDr. M. P.), ktorá sa na tomto úkone od začiatku spolu s vyšetrovateľom osobne zúčastnila, a ktorý som považoval sťažovateľ za nezákonný.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví, že:

„Základné právo sťažovateľa podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR na súdnu a inú právnu ochranu v konaní vedenom na Prezídium Policajného zboru, Úrad boja proti organizovanej kriminalite, odbor Západ, oddelenie vyšetrovania, pod sp. zn. ČVS: PPZ-55/BOK-Z-2006, porušené bolo.

Sťažovateľovi Stanislavovi Ševčíkovi v konaní vedenom na Prezídium Policajného zboru, Úrad boja proti organizovanej kriminalite, odbor Západ, oddelenie vyšetrovania, pod sp. zn. ČVS: PPZ-55/BOK-Z-2006, sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 EUR.“

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Sťažovateľ v predmetnej veci namietal porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom vyšetrovateľa vo veci vedenej pod ČVS: PPZ-55/BOK-Z-2006. K porušeniu uvedeného základného práva sťažovateľa malo dôjsť tým, že vyšetrovateľ spolu s dozorujúcou prokurátorkou začali vykonávať riadne

nariadený výsluch svedka v uvedenom konaní bez prítomnosti obhajcu sťažovateľa (sťažovateľ je v predmetnom konaní v pozícii obvineného) pred uplynutím času, na ktorý bol výsluch nariadený a na ktorý bol obhajca sťažovateľa riadne predvolaný.

Pri prerokovaní námietok sťažovateľa ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity svojho konania o sťažnosti namietajúcej porušenie základných práv alebo slobôd, v dôsledku ktorého je o nej ústavný súd oprávnený konať len vtedy, keď sťažovateľ nemá k dispozícii účinný právny prostriedok nápravy pred iným orgánom štátu. Ústavný súd už predtým rozhodol, že nemá právomoc konať o návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby na vyslovenie porušenia jej základných práv, ak im poskytuje ochranu právny poriadok použitím opravného alebo iného právneho prostriedku pred iným orgánom verejnej moci (obdobne napr. I. ÚS 1/97, II. ÚS 250/03, III. ÚS 51/07).

Vo vzťahu k postupu vyšetrovateľa, resp. policajta v trestnom konaní sa za účinný prostriedok nápravy považuje žiadosť o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ tento prostriedok nápravy využil podaním žiadosti 4. mája 2009, ktorú dozorujúca prokurátorka vybavila upovedomením sp. zn. 1 Kv 68/08 z 1. júla 2007.

Vzhľadom na to, že proti postupu vyšetrovateľa má sťažovateľ v rámci platného právneho poriadku k dispozícii účinný prostriedok nápravy, bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie a rozhodnutie.

Nad rámec tohto odôvodnenia ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej opakovane zdôraznil, že trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré

neboli odstránené v jeho priebehu (napr. Zívala III. ÚS 3/02, Ölveczky III. ÚS 18/04, Mamonov III. ÚS 75/05, Karlin IV. ÚS 76/05).

V danom prípade v rámci odôvodnenia sťažnosti sťažovateľ vyjadril svoju nespokojnosť aj s vybavením jeho žiadosti dozorujúcou prokurátorkou. V rámci ďalšieho priebehu uvedeného konania má sťažovateľ v záujme ochrany svojich práv možnosť využiť účinný prostriedok nápravy na účel preskúmania zákonnosti postupu dozorujúcej prokurátorky upravený v zákone č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (podnet na preskúmanie zákonnosti postupu dozorujúcej prokurátorky). V prípadnom neskoršom štádiu trestného konania (konania pred súdom) má taktiež sťažovateľ k dispozícii účinné právne prostriedky na ochranu svojho základného práva pred prípadnými procesnými pochybeniami orgánov činných v trestnom konaní, napr. pri predbežnom prerokovaní obžaloby, v priebehu dokazovania na hlavnom pojednávaní či v podobe podaného odvolania, keď odvolací súd môže rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť aj pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali.

Sťažovateľ teda realizáciou svojho práva na obhajobu v priebehu trestného konania vedeného proti nemu má možnosť účinným spôsobom namietat' porušenie svojho v sťažnosti označeného práva pred inými orgánmi verejnej moci a ústavný súd môže jednotlivé procesné pochybenia, ku ktorým dôjde v trestnom konaní, korigovať až následne po využití jednotlivých prostriedkov nápravy sťažovateľom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2009